

No publicat (L'objecte era fer-ho
en el Programa d'Ensenyament) 1

Enric Morera i Vilara neix a Barcelona el 22
de Març de 1865 (el mateix dia que s'compleix
el 58è Aniversari del Natalici de Ricard Wajnsztein)
i mor a la mateixa ciutat l'11 de Març de 1942.

Des de la seva infantesa passa llargues
temporades a Amèrica amb els seus pares.
Després amb la seva esposa i fills. A Brussel·les
estudià seriosament amb el mestre Fievez
l'art de la composició musical en les diverses
facetes. A l'edat de 30 anys funda l'entitat
coral masculina "Catalunya Nova" que dirigit
per espai de molt ^{temps} ~~temps~~. El seu esforç per la

consolidació del Teatre d'Òpera Català amb 3
obres que encara estan en la memòria
de molts, produeix gran admiració. En
retornar d'Amèrica per última volta, l'any
1911, se li tributa un ~~gran~~ homenatge popular,
l'acte culminant del qual fou un gran
festival al desaparegut Palau de Belles
Arts de Barcelona. Sense dir el seu biògraf
Gran i Tàrries en el seu treball publicat
l'any 1921 que a l'entrada darrere un
pedestal es veia el bust de l'homenatjat
vivint. L'ide fou l'enseny de la societat
choral per ell fundada, figurant a de

ta i esquena, respectivament la xerrera³
de l' "Orfeo Català" i la de la "societat Chorop
Caterpe". En dit festival el mestre Lluís Millet
hi donà l' "himne a l'arbre fruiter" interpre-
tat per un gran conjunt format pels orfesms
~~de~~ "Català", "Barcelonès", "Campes", "frailon"
"Nova Atlàntida", "Montserrat" i algun
altre, fent costat el cor de "Catalunya
Nova".

Des d'aquest mateix any 1911 el mestre Morera
exercí la càtedra d'harmonia. Contrapunt
i Composició a la nostra "Escola Municipal
de Música", de la qual fou nomenat

74
Sambor subdirector fins a la seva
jubilació refluamentària, en plenes
facultatats físiques.
de l'espai ens privem de citar altres escriptors també importants
de la vida de Girona.
Entre els deixebles més destacats del vestit
citarem a Jaume Fabra, J. B. Lambert,
Antoni Català, Amadeu Cusó, Joaquim
Serra ~~etc etc~~ Xavier Montsalvatge, etc etc

X X X

Seu producció musical del nostre homenatge
compreu més 600 obres abarquant tots els
gèneres.

Joaquim Serra en el seu anaf biogràfic "En
la nostra" publicat pocs anys abans de la

5
mort de l'il·lustre mestre, en fa una detallada
classificació de la qual n'esteiem les següents
dades:

Produccions teatrals: 50 obres, entre les quals
6 òperes ("Empirium", "Farrasta", "Brummel-
da", "Fitania", "La devoció de la Cruz" la
majoria d'aquests daners estrenats al nostre "peu
Teatre del Liceu")

Composicions simfòniques: 21 (entre elles el simfoni
simfònics "Introducció a l'Atlàntida" donat a
conèixer pel mestre Nicolau, "Fidèl i Mandari",
el quadre "Catalònia", "Concert per a violoncel
i orquestra" dedicat a la seva filla Maria).

Música de Cambra: 34 (Entre elles el "Quartet" poste-
riorment transcrit per a orquestra de corda; "sonata" per a violi
i piano, dedicada a G. G. i "Dances" per a piano, etc.)

Misses : 2.

Cansons originals per a cant i piano: 65

Cansons populars catalanes harmonitzats per a cor: 28

Chorals, poemes i sardanes a veus mixtes: $\frac{35}{36}$ entre
elles "El Reema de la Mit i el dia i de la Terra
i de l'amor".

Sardanes per a cobla: 56, etc etc.

A més, les obres didàctiques: "Tractat pràctic
d'harmonia" (publicat) i "Tractat de Contra-
punt (mèdit).

x x x

L'any 1922 el mestre Kurt Schindler, de de la

presidència de l' "IX Festa de la Música
Catalana" organitzada per l' "Ofeco Català",
promouia aquests paraules que escanera
de reproduir amb motiu del concert
d'avui: "En un lloc d'honor ben especial
s'aixeca en fi l'obra del nostre Enric Morera,
compositor de veu tan essencialment catalana
que en sa música el poble pot admirar
son ànima, pot sentir els batecs de son cor.
Ell és probablement en aquest instant,
amb el finlandès Sibelius, el compositor
«més popular» del món, «popular» en el sen-
tit que una raça entera canta i pensa
la seva obra i l'ha adoptada com seva. Els
cants, els chos, els raudals d'en Morera són

de Catalunya, com Chopin és la
Polònia, Grieg la Noruega, Sibelius la
Finlàndia "

Aquests paràmetres tenen ara un valor mul-
tiplicat venint com ve'nem d'un gran mestre
del cor, ex fínit compositor, director llavors
de la cèlebre "Schola Cantorum" newyorkina,
i gustador i gran propafandista de la música
Catalana, i també admirador nicher de la
producció musical espanyola en general i dels
seus intèrprets [El cèlebre acompanyament
choral de Schindler fou per donà a conèixer
als Estats Units una molt selecta col·lecció
d'obres mestres del repertori choral català

algunes de les quals foren després editades ⁽³⁾
per la Casa Schirmer d'aquella gran
la gran capital nordamericana.]

Efectivament, Ciliem que, sense cap mena de
dubte, es pot afirmar que Enric Morea en
la seva producció coral i pardanística ^{el valor de} la seva copiosíssima
obra en absolut oblidar ^{la seva} producció en els altres gèneres esmentats més
anunt) és on més ens mostra la seva persona-
litat musical inconfundible feta de trets
vigorosos, alguns volts d'una aspra i fortale-
sa singulars, alternats amb efluvis
d'una tendresa provenient d'aquella mateixa
virginitat, transformada després en dolcesa manysaga.

(90)

En la segona i tercera part del programa d'aviu, íntegrament dedicades a l'obra coral de Morera tenim mostres admirables d'aquella dualitat de que parlàvem ja.

L'"Ave Maria", composta a Buenos Aires en 1910, és una obra amable influenciada encara per l'estil de l'època prèvia de bellionisme i delicats efectes sonors. L'amalgama entre el solo i les tres veus blanques, l'orgue i l'additament final de les veus baronils a l'inici i en el tema que en el "Sancta Maria" s'iniciat per les veus, produeix un efecte segur.

"Sant Ramon" i "Fota de l'ou" (Fan

98
diferents de caràcter un de l'altre) veis dos m-
des d'autològia en l'art d'harmonitzar una
canço popular, no tan fàcil com alguns es-
creuen. Recordem que la primera fou expresa-
ment escrita per a ésser interpretada per l'antifa-
"Capella Nacional russa" que dirigia Slavianski; en
els concerts de la final a Barcelona havia copert
l'Orfeo Català. L'audició d'ella fou la primera
al nostre Marçall la Fendra polca "La Canço de
Saint Ramon cantada per una Russa". El "Sala
de l'om amb el zeraire de dansa es objecte d'altre
realitzant mestriola. Morera un dia l'envia
al mestre Mullet amb aquesta posdata autògrafa
a la partitura: "Amic Mullet: He harmonitzat aquesta
Canço que em va donar l'amic d'laugueres. Us

l'envio. Si us agrada i la canten ella quedari
agraïda i també el vostre amic "G. Morera." 12

El "Remardiment" és un quadret ben però superb,
d'èssència purament catalana i una mostra evident
d'aquella dualitat personal de que parlàvem no fa
faire. L'"Himne de l'arbre fruiter" és una obra
més i tant dedicada a la Festa de l'Arbre
de Moya, tan brillantment instituída pel nostre
Francese Vinas. Valen recordar que fou precisament
ell qui n'interpretà el rol de tenor en els
concerts de l'"Orfeó Català" en la seva primera
viada a Madrid, l'any 1912.

Confessem que ~~per~~ el concert d'avui hem
estat una bella ocasió per tal de donar en
tota la seva integritat "El Poema de la nit i del

dia, i de la Terra i de l'amor" ~~que constitueix~~ ⁽³⁾
~~una joia en la producció musical de l'autor~~
l'obra moral més estensa del seu autor. No ens
ha estat possible de preparar-lo dignament. Però,
amb tot no ens hem sabut estar d'incloure-hi el
fragment final "El dia i l'amor", una varellosa
i finíssima evocació del despertar del dia
que simbolitza en la bella poesia de Joan d'onfreres
la plenitud de l'amor, i constitueix una mon-
joia en la producció musical de l'autor. Les
vagues reminiscències wagnerianes no són obstacle
a la manifestació de la singular mani-
festació de la personalitat de l'autor. En anàlisis.

La última part d'aquest concert nostre està
dedicada a quatre sardanes que són ~~alt~~ real-

-ment quatre obres mestres d'aquest gènere ⁽¹²⁴⁾
choral. En "Empordà i Roselló" i "Les veus
que es fonen" els contrastos entre la puiden-
ça i l'equinidada els donen un gran
caràcter. "La canço nostra" de fessor prima-
veral, podem considerar-la com un
prototipus de bardana popular. "La nostra
verema" és un model de bardana paer-
tica i descriptiva en la qual el geni del
seu autor es manifesta de manera
indiscutible.

Sen's n. miller

Ull!

Additaments a la pl. 8.

(*) Morera ("Poema de la nit i del dia, de la Terra i de l'home")

Ull!!

Additaments a la pl. 8

(x) Morera ("Palma de la nit i del dia, de la terra i de l'amor")
Alfonso ("a les estrelles").

(xx) Cabané ("Rura")

ENRIC MORERA I VIURA neix a Barcelona el 22 de Maig de 1865 (el mateix dia que es complia el 58è. Aniversari del natalici de Ruard Wagner) i mor a la mateixa ciutat l'11 de Maig de 1942.

Des de la seva infantesa passa llargues temporades a Amèrica amb els seus pares. Després amb la seva esposa i fills. A Brussel·les estudià seriosament amb el mestre Fièvez l'art de la composició musical en ses diverses facetes. A l'edat de 30 anys fundà l'entitat choral masculina "Catalunya Nova" que dirigeix per espai de molt temps. El seu esforç per la consolidació del Teatre Líric Català amb obres que encara estan en la memòria de molts, produeix gran admiració. En retornar d'Amèrica per última volta, l'any 1911, se li tributa un homenatge popular l'acte culminant del qual fou un gran festival al desaparegut Palau de Belles Arts de Barcelona. Ens diu el seu biògraf Ignasi Iglésies en el seu treball publicat l'any 1921 que " a l'entrada damunt un pedestal es veia el bust de l'homenatjat servint-li de fons l'ensenya de la societat choral per ell fundada, figurant a dreta i esquerra, respectivament, la senyera de l'Orfeó Català i la de la "Societat Choral Euterpe". En dit festival el mestre Lluís Millet hi dirigí "l'Himne a l'Arbre fruiter" interpretat per un gran conjunt format pels orfeons "Català", "Barcelonès", "Canigó", "Gracienc", "Nova Atlàntida", "Montserrat" i algun altre, fent costat el chor de "Catalunya Nova".

Des d'aquest mateix any 1911 el mestre Morera exercí la càtedra d'Harmonia, Contrapunt i Composició a la nostra "Escola Municipal de Música", de la qual fou nomenat també subdirector fins a la seva jubilació reglamentària, en plenes facultats físiques.

L'espai ens priva de citar ~~també~~ altres efemèrides també importants en la vida de Morera.

Entre els deixebles més destacats del Mestre citarem a Jaume Pahissa, J.B.

Lambert, Antoni Català, Amadeu Cuscó, Joaquim Serra, Xavier Montsalvatge, etc. etc.

+ + + + +

La producció musical del nostre homenatjat compren més de 600 obres abarquant tots els gèneres.

Joaquim Pena en el seu assaig biogràfic "Enric Morera" publicat pocs anys abans de la mort de l'il·lustre mestre en fa una detallada classificació de la qual n' extreiem les següents dades:

Produccions teatrals : 50 obres entre les quals 6 òperes ("Emporium", "Tas-sarba", "Bruniselda", "Titàⁿia", "La devoción de la Cruz", la majoria d'a-questes darreres estrenades al nostre "Gran Teatre del Liceu").

Composicions simfòniques: 21 (entre elles els poemes simfònics "Introducció a l'Atlàntida" donat a conèixer pel mestre Nicolau, "Indíbil i Mandoni", el quadre "Catalònia", "Concert per a violoncel i orquestra" dedicat a la seva filla Maria).

Música de Cambra: 34 (entre elles el "Quartet" posteriorment transcrit per a orquestra de corda; "Sonata" per a violí i piano, dedicada a Ysaye i "Danses" per a piano, etc.)

Misses: 2

Cançons originals per a cant i piano: 65

Cançons populars catalanes harmonitzades per a chor: 28

Chorals, poemes i sardanes a veus mixtes: 35 (entre elles "El poema de la Nit i el dia i de la terra i de l'amor")

Sardanes per a cobla: 56, etc. etc.

A més les obres didàctiques: "Tractat pràctic d'harmonia" (publicat) i "Trac-tat de contrapunt" (inèdit).

+ + + + +

L'any 1922 el mestre Kurt Schindler des de la presidència de la "IX Festa de la Música Catalana" organitzada per l'Orfeó Català, pronuncià aquestes paraules que escau ara de reproduir amb motiu del concert d'avui: "En un lloc d'honor ben especial s'aixeca en fi l'obra del vostre Enric Morera compositor de soca tan essencialment catalana que en sa música el poble pot enmirallar son ànima, pot sentir els batecs de son cor . Ell és probablement en aquest instant, amb el finlandès Sibelius, el compositor "més popular" del món, "popular" en el sentit que una raça entera canta i pensa la seva obra i l'ha adoptada com a seva. Els cants, els chors, les sardanes d'en Morera són la Catalunya, com Chopin és la Polònia, Grieg la Noruega, Sibelius la Finlàndia". Aquestes paraules tenen ara un valor multiplicat venint com venen d'un gran mestre del chor, exquisit compositor, director llavors de la cèlebre "Schola Cantorum" newyorkinami gustador i gran propagandista de la música catalana, i també admirador sincer de la producció musical espanyola en general i dels seus intèrprets (El cèlebre agrupament choral de Schindler fou qui donà a conèixer als Estats Units una molt selecta col.lecció d'obres mestres del repertori choral Català algunes de les quals foren després editades per la Casa Schirmer de la gran capital nordamericana).

Efectivament, creiem que, sens cap mena de dubte, es pot afirmar que Enric Morera en la seva producció choral i sardanística (sense voler en absolut oblidar el valor de la seva copiosíssima producció en els altres gèneres esmentats més amunt) és on més ens mostra la seva personalitat musical inconfusible feta de trets vigorosos, algunes voltes d'una aspror i fortalesa singulars, alternats amb efluvis d'una tendresa provinent d'aquella mateixa vigoria, transformada després en dolcesa manyaga.

En la segona i tercera part del programa d'avui, íntegrament dedicades a l'obra choral de Morera tenim mostres admirables d'aquella dualitat de que parlàvem suara.

L'"Ave Maria", composta a Buenos Aires en 1910, és una obra amable influen-

ciada encara per l'estil de l'època però de bellíssims i delicats efectes sonors. L'amalgama entre el solo i les tres veus blanques, l'orgue i l'additament final de les veus varonils a l'unissò en el tema que en el "Sancta Maria" és iniciat per les noies, produeix un efecte segur. "Sant Ramon" i "Sota de l'om" (tan diferents de caràcter un de l'altre) són dos models d'antologia en l'art d'harmonitzar una cançó popular, no tan fàcil com alguns es creuen. Recordem que la primera fou expressament escrita per a ésser interpretada per l'antiga "Capella Nacional russa" que dirigia Slavianki, en els concerts de la qual a Barcelona havia cooperat l'Orfeó Català. L'audició d'ella fou la qui inspirà al nostre Maragall la tendra poesia "La cançó de Sant Ramon cantada per una russa". El "Sota de l'om" amb el seu aire de dansa és objecte d'altre realització mestrivola. Morera un dia l'envià al Mestre Lluís Millet amb aquesta posdata autògrafa a la partitura: "Amic Millet: He harmonitzat aquesta cançó que em va donar l'amic Llongueres. Us l'envio. Si us agrada i la canteu ella quedarà agraïda i també el vostre amic E. Morera".

El "Remordiment" és un quadret breu però superb, d'essència purament catalana i una mostra evident d'aquella dualitat personal de que parlàvem no fa gaire. L'"Himne de l'arbre fruïter" és una obreta vigorosa i exultant dedicada a la Festa de l'Arbre de Moyà, tan brillantment instituïda pel nostre Francesc Viñas. Volem recordar que fou precisament ell qui n'interpretà el sol de tenor en els concerts de l'Orfeó Català en la seva primera anada a Madrid, l'any 1912.

Confessem que el concert d'avui hauria estat una bella escaïença per tal de donar en tota la seva integritat "El poema de la nit i el dia, i de la terra i de l'amor", l'obra choral més extensa del seu autor. No ens ha estat possible de preparar-lo dignament. Però amb tot no ens hem sabut estar d'incloure-hi el fragment final "El dia - L'amor", meravellosa i puríssima evocació del despertar del dia que simbolitza en la bella poesia de Joan Llongueres la plenitud de l'amor, i constitueix una monjoia en la producció musical de

l'autor. Les vagues reminiscències wagnerianes no són obstacle a la manifestació de la singular personalitat del seu artífex.

L'última part d'aquest concert nostre està dedicada a quatre sardanes que són realment quatre obres mestres dintre d'aquest gènere choral. En "Empordà i Rosselló" i "Les neus que es fonen" els contrastos entre la puixança i l'exquisidesa els donen un gran caràcter. "La cançó nostra" de frescor primaveral, podem considerar-la com un prototipus de sardana popular. "La nostra verema" és un model de sardana poemàtica i descriptiva en la qual el geni del seu autor es manifesta de manera indiscutible.

Lluís M^a. Millet

Lluís M^a. Millet

Novembre de 1965